



Irena Joveva, poslanka Evropskega parlamenta  
Evropski parlament  
Rue Wiertz 60, 1000 Bruselj

Ljubljana, 3. februar 2022

**Sporočilo za javnost evropske poslanke Irene Joveve  
s povzetkom dogodka "Duševno zdravje – problemi in izzivi, s katerimi se soočajo mladostniki",  
ki ga je gostila evropska poslanka Irena Joveva**

Spoštovani,

**evropska poslanka Irena Joveva (Renew Europe/LMŠ) je danes gostila virtualno okroglo mizo z naslovom "Duševno zdravje – problemi in izzivi, s katerimi se soočajo mladostniki".**

V zanimivi diskusiji so ob Jovevi o tej pereči težavi sodobne družbe spregovorili: Maria Soraya Rodríguez Ramos, evropska poslanka in sopredsedujoča koaliciji za mentalno zdravje in dobro počutje v Evropskem parlamentu ter članica medskupine EP za pravice LGBT; doc. dr. Andreja Poljanec, psihologinja in psihoterapevtka, vodja študija psihologije na Univerzi Sigmunda Freuda Dunaj, podružnica Ljubljana; izr. prof. dr. Andrej Naterer, profesor antropologije na Filozofski fakulteti UM ter soavtor raziskave Mladina 2020; Klemen Selakovič, avtor slovenskega podcasta Aidea, ki se v svojih podcastih veliko srečuje in komunicira z mladimi; Marjan Šarec, poslanec in predsednik stranke LMŠ ter Aljaž Kovačič, poslanec LMŠ, ki je dogodek tudi moderiral.

Marjan Šarec je uvodoma izpostavil pomen duševnega zdravja mladih, ki so bili že pred epidemijo podvrženi številnim pritiskom: *»V LMŠ zagotovo nismo zaprtih oči, kar se tega tiče, ampak smo tudi v program zapisali, da želimo sistemsko ureditev področja duševnega zdravja. To pomeni, da je to področje treba zakonsko umestiti in na pristojnem ministrstvu ustanoviti službo ali urad za duševno zdravje.«*

Tudi Irena Joveva pri svojem delu največ pozornosti posveča mladim, saj so po njenih besedah enakopraven, enakovreden in nujen član razvite in moderne družbe ter si zaslužijo tudi takšno obravnavo. *»Vedno več je mladih, ki redno občutijo osamljenost in stres. Strokovnjaki poudarjajo predvsem stresne motnje, kot sta tesnoba in depresija, pa tudi motnje prehranjevanja, anksiozne motnje ter motnje vedenja in čustvovanja. S pandemijo in ukrepi zaradi nje je teh motenj samo še več,«* je povedala, hkrati pa izpostavila tudi vpliv in pritiske staršev ter družbenih omrežij. Kot poročevalka v senci bo v imenu skupine Renew Europe sodelovala pri nastajanju Poročila **o vplivu zaprtja izobraževalnih, kulturnih, mladinskih in športnih dejavnosti zaradi pandemije COVID-19 na otroke in mlade v EU ter vanj vključila nujnost zagotavljanja pravočasne pomoči mladim v duševni stiski in povečanje informiranja družbe o duševnem zdravju.**

Soraya Rodríguez Ramos je med drugim izpostavila najbolj ekstremno manifestacijo motenj duševnega zdravja, ki smo jo opazili v zadnjih mesecih - samomor med mladimi. *»Srce parajoče je, da si v Evropi vsako leto vzame življenje 1200 otrok in mladostnikov med desetimi in devetnajstim letom, kar je enakovredno trem mladim vsak dan. Nujno je, da se s področjem duševnega zdravja mladih ukvarjamo že od njihovih najzgodnejših let in v tistih okoljih, kjer preživijo največ časa. Šole so lahko platforme, ki pomagajo pri ozaveščanju o določenih boleznih in se borijo proti stigmati in ustrahovanju, ki jih še naprej obkrožata,«* je dejala in nanizala nabor ukrepov, ki ga v Renew Europe pripravljajo za obravnavo duševnega zdravja najmlajših, med drugim tudi digitalne rešitve in spletna svetovanja.

Andrej Naterer je predstavil izsledke raziskave Mladina 2020, ki so pokazali zaskrbljujoče trende: *»Stres med mladimi se je povečal za več kot dvakrat, povedali so, da ga občutijo večino dni v tednu. Potrožil se je delež mladih, ki so osamljeni. Covid je prispeval k osamljenosti, a ne bistveno, osamljenost se je namreč povečevala že pred njim in ko bo minil, bo ostala in se še povečevala. Med mladimi pa se večja tudi prisotnost strahov.«*



Andreja Poljanec je omenila izkrivljeno pričakovanje in doživljanje zrelosti, saj so osemnajstletniki fizično videti bolj odrasli, kot pa so dejansko psihološko zreli: »*Odrasli prevečkrat zanemarjamo potrebe pri mladih, ker jih sami doživljamo kot premajhne, da bi se z njimi ukvarjali, v resnici pa je pri mladih nevrološki stresni odziv večji zaradi te neke celostne nezrelosti.*« Pomembno je, da odrasli mladim prisluhnejo in si pridobijo njihovo zaupanje. »Da je toliko depresije, pomeni, da mladi izgubljajo upanje za prihodnost,« je dodala. S poslancem Aljažem Kovačičem sta izpostavila sodobne trende visokih pričakovanj staršev, ki se pri otrocih kasneje odrazijo kot tesnobe.

Klemen Selakovič je spregovoril o tem, da je v današnjem svetu nivo sprememb večji in hitrejši. Ključ do pomoči vidi v razumevanju: »*Odraslim je vedno težje razumeti mlade in mladi to čutijo. Strinjal bi se - svet veliko pričakuje od nas, v resnici pa sami veliko pričakujemo od sebe, to čutim tudi pri sebi. Ves čas dobivam signale, kakšen bi moral biti in kaj bi moral imeti.*« Rešitev vidi v spremembi vrednot družbe, ki vplivajo na mlade. »Odmakniti se moramo od metrik uspešnosti in se vprašati, če so to res pravi cilji v življenju,« je povzel.

Andreja Poljanec se je dotaknila tudi vidika okolja in vrstnikov, saj je ravno povezanost z družino in prijatelji eden od pogojev, da pri mladostnikih ne vzniknejo duševne motnje. Želi si sprememb učnih načrtov na vseh nivojih šolanja, ki bi te, ki se strokovno ukvarjajo z mladino, opremili s sodobnimi znanji in veščinami dela z mladimi. Naterer je izpostavil raziskave, ki so pokazale, da se je naša senzibilnost do stresa povečala, hkrati pa se povečujejo pritiski družbe. Aktivnosti, ki so v preteklosti delovale proti stresu, ga zdaj še povečujejo: »*Tudi to ima namreč v zdajšnjem času element kompetitivnosti. Če se ukvarjaš s športom, je vedno nekdo boljši, če se ukvarjaš z jogo, vedno nekdo naredi več asan.*« Ugotovitve so pokazale, da so prva obrambna linija dobri odnosi v družini, sledijo odnosi v razširjeni družini ter dobri odnosi v soseski in s prijatelji. Prav porast egoističnih vedenj, ki smo jim priča v zadnjih letih, pa nas ločuje in povečuje stres. Rešitev je v izboljšanju odnosov ter v zavestnem umiku impulzov, ki povzročajo stres, med drugim tudi nenehne prisotnosti na spletu. Da je depresija bolezen neurejenih bližnjih odnosov, je povedal tudi Selakovič, a poudaril tudi pomen lastne angažiranosti: »*Treba se je vprašati, če je res vsa krivda v starših, v materi, kapitalizmu? Če misliš tako, potem ne sprejemaš odgovornosti za lastno življenje.*«

Irena Joveva,  
poslanka Evropskega parlamenta,  
Renew Europe/Gibanje svoboda